

Số 19

Tháng 10-2004

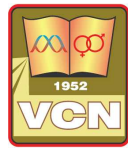

TRẠM THÚ Y HOÀI ĐỨC (HÀ TÂY), VIỆN CHĂN NUÔI QUỐC GIA VÀ CIRAD XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU:

Thông Tin Thú Y

Bản tin nội bộ của mạng lưới "Giám sát dịch bệnh trên đàn lợn"

Thông Tin Thú Y

Hoài Đức

LỜI BAN BIÊN TẬP

Gần 2 năm qua "Thông tin thú y Hoài Đức" đã trở nên thân quen với người chăn nuôi và các đồng nghiệp gần xa. Trong quá trình biên tập, chúng tôi luôn nhận được từ phía các độc giả lời động viên khích lệ, sự tham gia đóng góp chân tình để từ đó nội dung bản tin ngày càng phong phú, hấp dẫn.

Tháng 1/2005, chúng tôi xây dựng bản tin đặc biệt (số 20) chào mừng xuân Ất Dậu, rất mong nhận được, tin bài của các độc giả (ở tất cả các thể loại như câu đối, thơ ca, chuyện cười, các lĩnh vực liên quan đến chuyên ngành ...)

Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn và mong được tiếp tục cộng tác từ phía quý vị độc giả trong thời gian tới.

BAN BIÊN TẬP

HUYỆN HOÀI ĐỨC TỔNG KẾT CÔNG TÁC CHĂN NUÔI - THÚ Y NĂM 2004 & ĐỊNH HƯỚNG CÔNG TÁC THÚ Y NĂM 2005

(Xem trang 5)

NHỮNG TAI BIẾN KHI SỬ DỤNG SẮT CHO LỢN CON VÀ CÁCH PHÒNG TRỊ

(Xem trang 10)

CÁCH ĐÁNH SỐ TAI LỢN

(Xem trang 8)

HÃY CẢNH GIÁC VỚI BỆNH DỊCH TẢ LỢN TRONG THỜI ĐIỂM HIỆN NAY.

(Xem trang 12)

Ảnh: Lễ bế giảng lớp Trung cấp thú y ngắn hạn năm 2004

THÔNG BÁO MỞ LỚP TRUNG CẤP CHĂN NUÔI THÚ Y NGẮN HẠN TẠI HUYỆN HOÀI ĐỨC

(Xem trang 16)

HOẠT ĐỘNG CỦA MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH TRÊN ĐÀN LỢN

(Xem trang 2)

HOẠT ĐỘNG CỦA MẠNG LƯỚI GIÁM SÁT DỊCH BỆNH TRÊN ĐÀN LỢN

Trong tháng qua, các thú y viên của Mạng lưới đã điều trị được 255 ca bệnh trên đàn lợn với tổng số 1379 con lợn các loại. Trong đó:

Lợn Nái: 12 ca, 13 con.

Lợn Sữa: 35 ca, 286 con.

Lợn Gột: 35 ca, 246 con.

Lợn Thịt: 173 ca, 834 con.

Trong 255 ca điều trị có 30 ca có lợn bị bệnh quá nặng không điều trị hiệu quả, chết 43 con lợn các loại, trong đó có 6 ca ED (11 con chết), 7 ca HH (9 con chết), 1 ca PT (1 con chết), 2 ca PTH (6 con chết), 10 ca TC (12 con chết), 4 ca THT (4 con chết).

Trong tháng hoạt động vừa qua, các thành viên của Mạng lưới đã

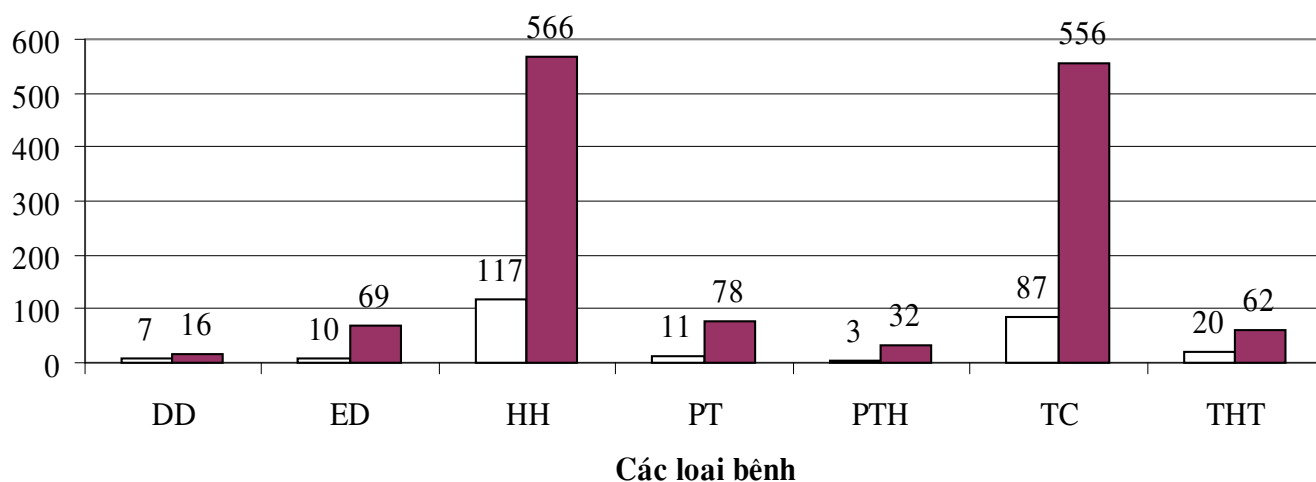
chẩn đoán nghi ngờ và tiến hành điều trị chủ yếu là các bệnh đường hô hấp (HH), sau đó là các bệnh thuộc Hội chứng tiêu chảy (TC), bệnh tụ huyết trùng lợn (THT), phân trắng ở lợn con (PT), bệnh E.Coli phù đầu (ED), đóng dấu lợn (DD) và bệnh phó thương hàn lợn (PTH). (Thể hiện ở biểu đồ I).

Tổng hợp của Hà Minh Tuấn

Số liệu cụ thể của từng xã như sau:

Xã	Số ca bệnh (ca)	Số lợn ốm (con)	Số lợn ĐT không hiệu quả (con)
Cát quế	20	277	9
đắc sở	37	205	5
đức giang	11	63	0
đức thượng	19	111	11
Dương liễu	31	128	2
Minh khai	32	94	0
Sơn đông	14	50	0
Song phương	8	30	0
Tiên yên	12	87	0
Yên sở	71	334	16
Tổng	255	1379	43

Biểu đồ I: Tình hình dịch bệnh trên địa bàn hoạt động của Mạng lưới

Ghi chú:

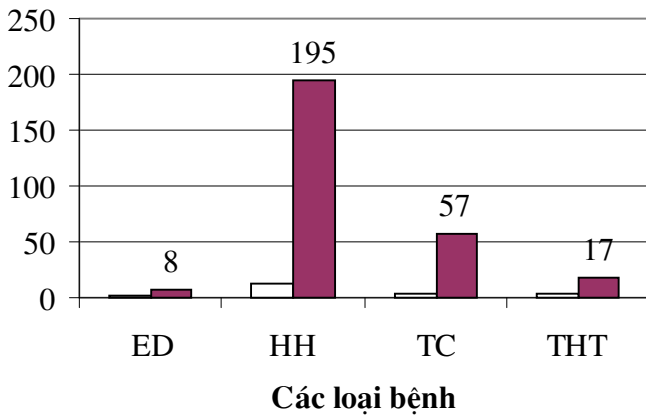

Số ca bệnh (ca)

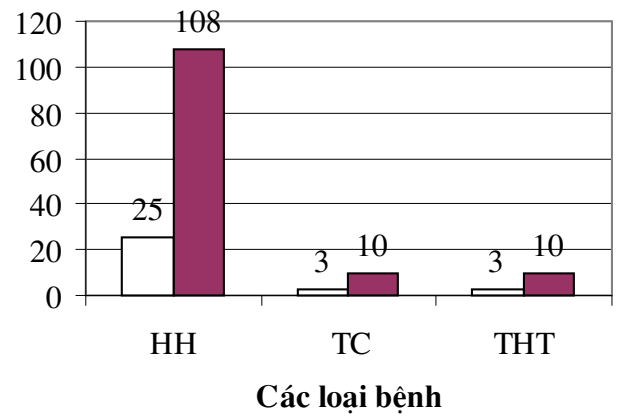

Số lợn bệnh (con)

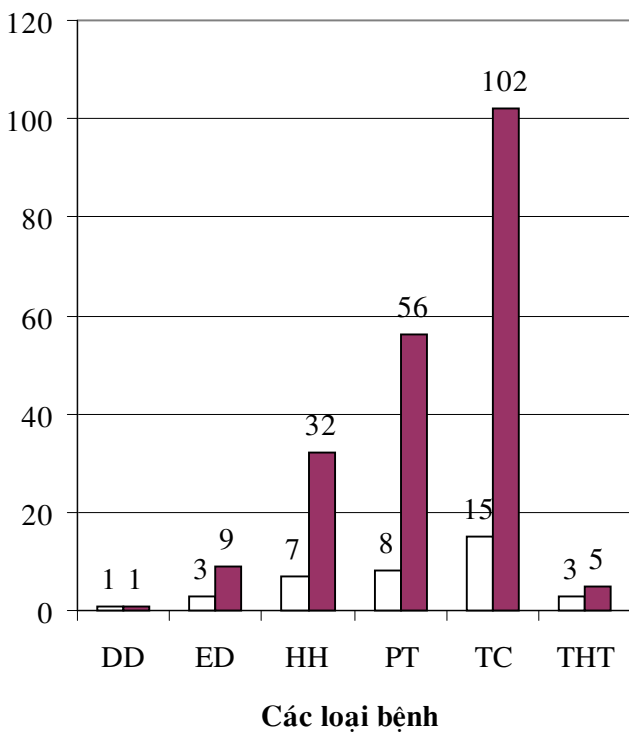
Xã Cát Quế

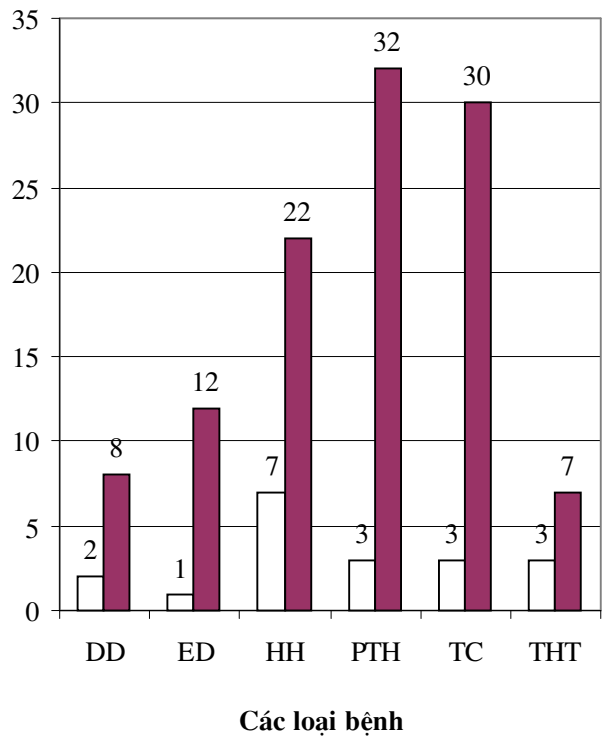
Xã Dương Liễu

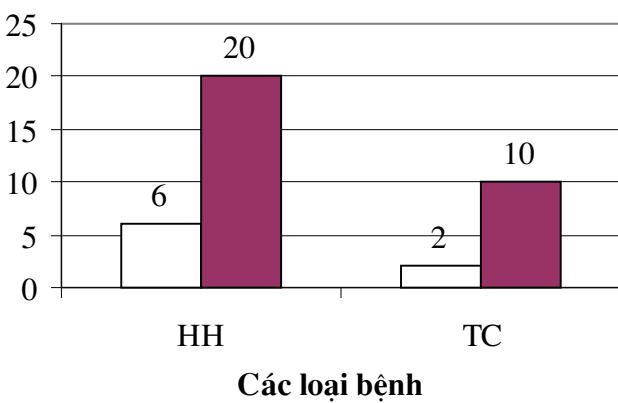
Xã Đắc Sở

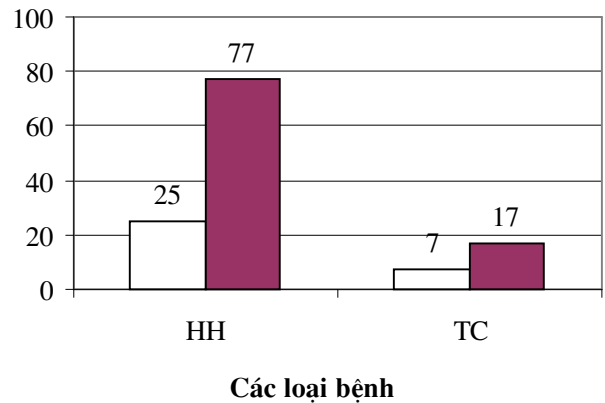
Xã Đức Thượng

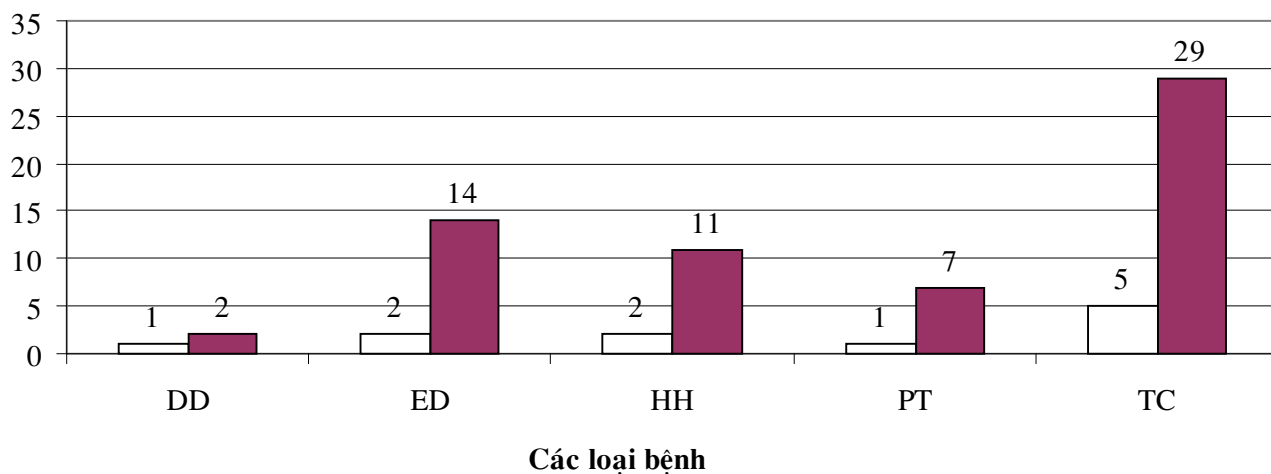
Xã Song Phương

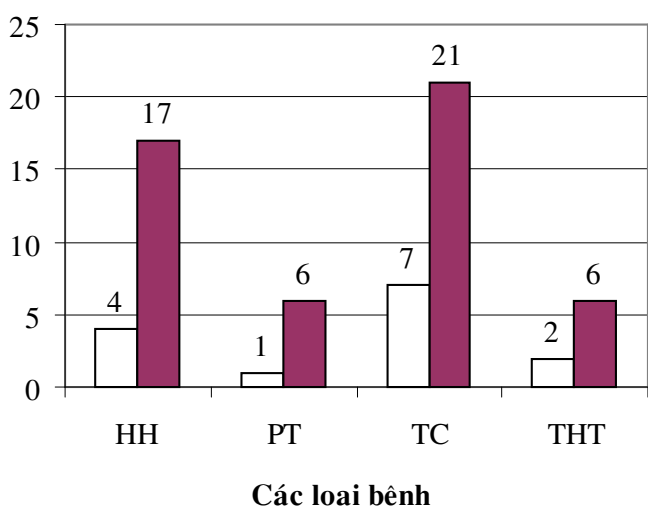
Xã Minh Khai

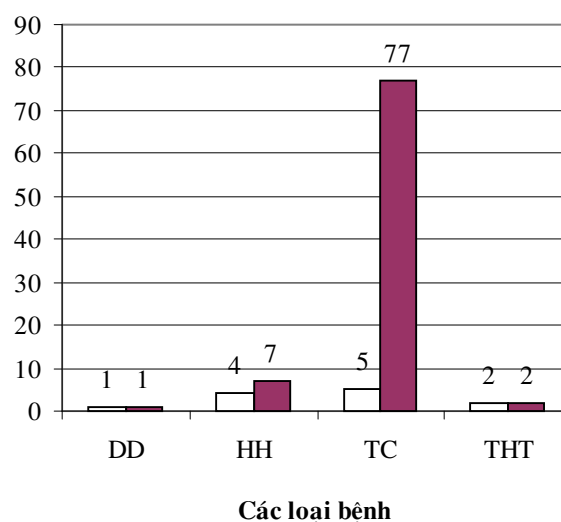
Xã Đức Giang

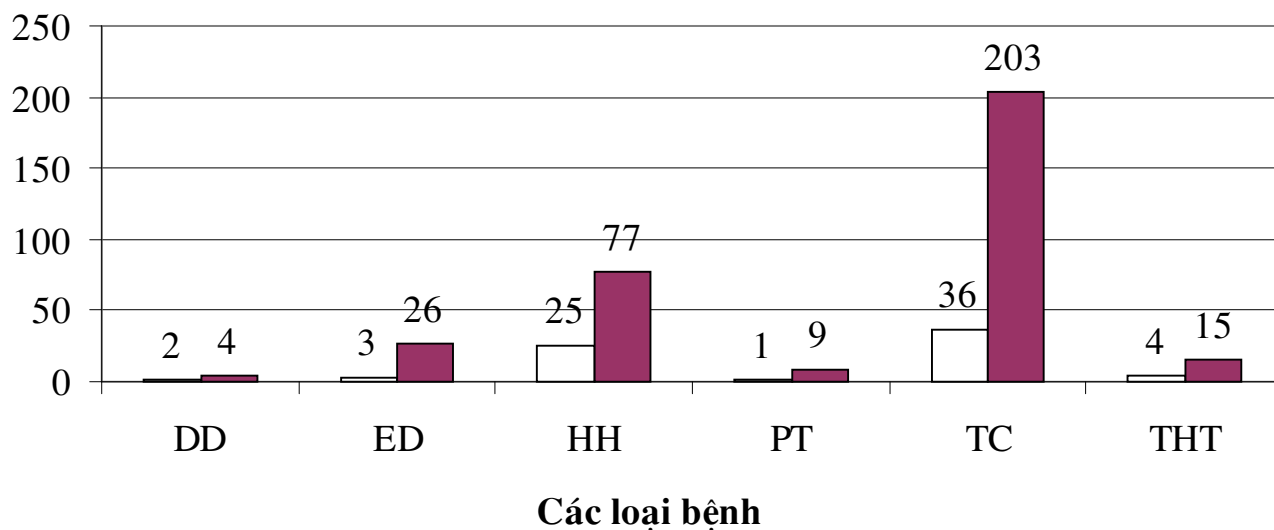
Xã Sơn Đồng

Xã Tiên Yên

Xã Yên Sở

TỔNG KẾT CÔNG TÁC CHĂN NUÔI - THÚ Y NĂM 2004 & ĐỊNH HƯỚNG CÔNG TÁC THÚ Y NĂM 2005 CỦA HUYỆN HOÀI ĐỨC

Ngày 06/12/2004 vừa qua UBND Huyện đã tiến hành tổng kết công tác chăn nuôi thú y năm 2004. Những kết quả nổi bật là:

I - Kết quả chăn nuôi: (số lượng thống kê lấy ở thời điểm 01/8/2004)

- Mặc dù đầu năm 2004 có dịch Cúm gia cầm song giá trị ngành chăn nuôi đạt 165,9 tỷ đồng bằng 50,9 % trong cơ cấu nông nghiệp, tăng 7 % so cùng kỳ, sản lượng thịt hơi xuất chuồng các loại đạt 17.785 tấn, so cùng kỳ tăng 1.666 tấn.

- Tổng đàn trâu: 494 con, so kế hoạch đạt 70,6 % , so cùng kỳ đạt 76,8 % (nguyên nhân giảm do người dân sử dụng trâu làm sức kéo giảm).

- Tổng đàn bò 5.019 con, so kế hoạch đạt 100,4 %, so cùng kỳ đạt 104,6 %

- Tổng đàn lợn: 127.682 %, so kế hoạch đạt 98,2 % và xấp xỉ năm 2003. Trong đó đàn lợn nái là 6.837 con.

- Đàn gia cầm 364.100 con bằng 60,7 % so với năm 2003

II - Kết quả công tác thú y:

1. Công tác chống dịch Cúm gia cầm

- Đầu năm 2004, dịch Cúm gia cầm đã xảy ra diện rộng ở 57/64 tỉnh thành trong cả nước làm ảnh hưởng lớn đến tình hình kinh tế xã hội. Huyện Hoài Đức xảy ra dịch từ ngày 14/1 đến 12/2/2004 ở 16/21 xã thị trấn. Tổng số có 161 hộ tiêu huỷ gia cầm và sản phẩm gia cầm với số lượng 182.986 gia cầm, 11.800 chim nuôi, 160.500 trứng giống.

- Trong thời gian xảy ra dịch, các cấp các ngành từ huyện đến các xã thị trấn, đã tập trung cao độ cho công tác chống dịch đã sớm ngăn chặn được dịch bệnh, hạn chế thấp

nhất thiệt hại do dịch bệnh gây ra. Tuy nhiên thiệt hại do dịch bệnh là quá lớn, ước tính tổng thiệt hại do dịch Cúm gia cầm trên địa bàn huyện khoảng trên 14 tỷ đồng.

- Trên địa bàn huyện không có trường hợp người bị nhiễm bệnh Cúm gia cầm

Thời gian qua công tác phòng chống dịch Cúm gia cầm vẫn được tiếp tục duy trì đảm bảo không có hiện tượng tái phát.

2. Tiêm phòng:

- Đàn lợn: Đã tiêm phòng 181.475 con so kế hoạch đạt 105 %, so cùng kỳ đạt 118%.

- Đàn trâu bò: Đã tiêm 4.690, so kế hoạch đạt 130 %. So cùng kỳ đạt 120 %.

- Đàn chó: Đã tiêm 7.866 con, so kế hoạch đạt 108 % so cùng kỳ đạt 115 %.

- Đàn gia cầm tổng số tiêm, nhỏ phòng 653.340 con, so kế hoạch đạt 60 %, so cùng kỳ đạt 50 % (nguyên nhân giảm do có dịch Cúm).

- Tiêm phòng vắc xin lở mồm long móng đàn trâu bò lợn nái, đực giống 8980 con, hoàn thành kế hoạch Tỉnh giao.

Các xã có tỷ lệ tiêm phòng cao, phương thức tổ chức tiêm tốt là : Đức Giang, Tiên Yên, Dương Liễu, Đắc Sở, Minh Khai ....

3. Quản lý dịch bệnh:

- Công tác quản lý dịch bệnh từ thôn xóm cụm dân cư được tăng cường, kịp thời phát hiện và sớm ngăn chặn dịch Cúm gia cầm, không để dịch tái phát.

- Dịch bệnh đàn gia súc ổn định, không có dịch lớn xảy ra, tỷ lệ gia súc ốm chết giảm 1,5 % so cùng kỳ.

*** Xây dựng Mạng lưới giám sát dịch bệnh:**

- Năm qua Trạm thú y huyện tiếp tục phối hợp với tổ chức CIRAD -

Viện chăn nuôi xây dựng được Mạng lưới giám sát dịch bệnh hoạt động trên 11 xã. Kết quả:

+ Quản lý chặt chẽ hơn được tình hình dịch bệnh trên địa bàn.

+ Nâng cao được trình độ chuyên môn cho cán bộ thú y cơ sở

+ Cung cấp bản tin “Thông tin thú y” hàng tháng, góp phần nâng cao dân trí trong công tác phòng chống dịch bệnh

4. Công tác KD, KSGM, KTVSTY :

*** Kiểm dịch vận chuyển:**

- Trâu bò 112 con, so kế hoạch đạt 112 %, so cùng kỳ đạt 47 %

- Lợn 2500 con, so kế hoạch đạt 23 %, so cùng kỳ đạt 25 %.

- Gia cầm 42.110 con, so kế hoạch đạt 17 % so cùng kỳ so cùng kỳ đạt 20 %

(Nguyên nhân giảm: Do có dịch Cúm gia cầm, việc kiểm dịch vận chuyển bị ngừng)

- Kiểm soát giết mổ, kiểm tra vệ sinh thú y động vật và sản phẩm động vật.

- Duy trì hoạt động kiểm soát giết mổ tại 10 chợ lớn, 5 điểm giết mổ trâu bò. Số lượng qua kiểm tra: trâu bò 1500 con, so kế hoạch đạt 115 %, so cùng kỳ đạt 118 %, lợn 32.500 con, so kế hoạch đạt 108 %, so cùng kỳ đạt 105 %. Phủ tạng 13.240 bộ, so kế hoạch đạt 102 %, so cùng kỳ đạt 110 %

Một số xã duy trì hoạt động tốt như Dương Liễu, Dương Nội, Song Phương, Sơn Đồng, Đức Giang ...

(Xem tiếp trang 6)

TỔNG KẾT CÔNG TÁC CHĂN NUÔI - THÚ Y NĂM 2004 & ĐỊNH HƯỚNG CÔNG TÁC THÚ Y NĂM 2005 CỦA HUYỆN HOÀI ĐỨC (tiếp theo trang 5)

* Kiểm tra vệ sinh thú y.

Đã kiểm tra cấp giấy chứng nhận vệ sinh y cho 25 cơ sở giết mổ, sản xuất con giống, 58 cửa hàng kinh doanh thuốc thú y, 96 cửa hàng kinh doanh thức ăn chăn nuôi. - Các cơ sở này thường xuyên được kiểm tra, hướng dẫn các quy định về điều kiện vệ sinh thú y góp phần đảm bảo an toàn dịch bệnh, chống ô nhiễm môi trường.

5- Quản lý hoạt động kinh doanh thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi

- Quản lý hoạt động 58 cửa hàng kinh doanh thuốc thú y (trong đó có 22 cửa hàng bán vắc xin), 96 cửa hàng kinh doanh thức ăn chăn nuôi.

- Việc kiểm tra được tiến hành thường xuyên đã ngăn chặn cơ bản hiện tượng kinh doanh trái pháp luật, thuốc giả, thuốc kém phẩm chất trôi nổi trên thị trường. Đưa hoạt động kinh doanh thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi vào nề nếp đảm bảo quyền lợi cho người tiêu dùng.

6 - Hoạt động thanh tra, kiểm tra:

- UBND huyện đã chỉ đạo các ngành liên quan và Trạm Thú y huyện tiến hành kiểm tra trên 500 cơ sở là hộ chăn nuôi, cơ sở giết mổ, điểm kinh doanh động vật,

sản phẩm động vật, cửa hàng kinh doanh thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi. Trong quá trình kiểm tra đã xử lý nhiều trường hợp vi phạm, trong đó nhắc nhở 53, cảnh cáo 03, phạt tiền 01, huỷ tang vật 07 trường hợp.

- Việc tăng cường công tác thanh tra kiểm tra đối với các hoạt động liên quan đến công tác thú y góp phần đưa các hoạt động chuyên môn có chuyển biến tích cực so với cùng kỳ

7. Công tác tuyên truyền tập huấn, chuyển giao kỹ thuật

- Việc chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật trong phòng chống dịch bệnh được tăng cường từ huyện đến các xã thị trấn. ở huyện đã tổ chức 15 lớp cho gần 2000 lượt người là cán bộ thú y cơ sở, hộ chăn nuôi lớn, chủ hộ kinh doanh động vật sản phẩm động vật, thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi.

- Trạm thú y Huyện cũng đã phối hợp với nhiều công ty, xí nghiệp sản xuất thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi, các tổ chức nước ngoài đưa tiến bộ khoa học kỹ thuật vào thực tế sản xuất. Phối hợp với trường Cao đẳng cộng đồng Hà Tây mở lớp trung cấp chăn nuôi thú y tại huyện cho trên 40 học viên bổ sung cho Mạng lưới thú y cơ sở. Cùng Đài truyền thanh huyện làm tốt việc tuyên truyền đưa pháp lệnh thú y vào cuộc sống.

Với những kết quả đạt được tại buổi tổng kết, UBND huyện đã tặng giấy khen cho 2 tập thể Ban thú xã (Đức Giang, Dương Liễu) và 06 cá nhân (trong đó có 2 cán bộ Trạm, 1 cán bộ của tổ chức CIRAD, 3 Trưởng ban thú y xã).

III. Định hướng công tác thú y năm 2005.

- Tiếp tục củng cố Ban thú y các

xã thị trấn để nâng cao hiệu quả hoạt động chuyên môn. Tổ chức tốt các đợt tiêm phòng để chủ động phòng chống dịch bệnh cho đàn gia súc gia cầm, thúc đẩy chăn nuôi phát triển.

- Tăng cường quản lý dịch bệnh từ các thôn xóm cụm dân cư, kịp thời phát hiện, ngăn chặn dịch bệnh, không để lây lan trên diện rộng.

- Thực hiện tốt công tác kiểm dịch vận chuyển, kiểm soát giết mổ kiểm tra vệ sinh thú y động vật và sản phẩm động vật.

- Quản lý chặt chẽ hoạt động kinh doanh thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi, đưa hoạt động kinh doanh vào nề nếp, ngăn chặn hiện tượng kinh doanh trái pháp luật, thuốc giả, thuốc kém phẩm chất, thuốc cấm trôi nổi trên thị trường.

- Đẩy mạnh tuyên truyền bằng nhiều hình thức đưa tiến bộ KHKT và thực tế sản xuất.

* Một số chỉ tiêu chủ yếu:

* **Tiêm phòng: Đàn lợn: 190.000 lượt con (trên 70% tổng đàn),** đàn trâu bò: 5.500 lượt con (trên 60% tổng đàn trong diện phải tiêm), đàn chó 8500 con, đàn gia cầm phổ cập việc chủ động phòng bệnh cho người chăn nuôi. Không chể, ngăn chặn dịch bệnh kịp thời không để dịch lớn xảy ra.

* **Kiểm dịch, KSGM, kiểm tra VSTY: Duy trì hoạt động ở 10 chợ lớn, tiếp tục triển khai** các xã còn lại, số lượng gia súc qua kiểm tra: trâu bò 1200 con, lợn 32000 con. Quản lý, kiểm tra điều kiện VSTY 30 cơ sở ấp trứng gia cầm, giết mổ trâu bò, 150 cơ sở kinh doanh thuốc thú y và thức ăn chăn nuôi.

(Theo báo cáo tổng kết sản xuất nông nghiệp năm 2004 của huyện Hoài Đức)

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP !

Vệ sinh an toàn thực phẩm hiện đang là mối quan tâm của toàn xã hội, trong đó vệ sinh an toàn thực phẩm có nguồn gốc từ động vật được đặc biệt chú ý vì nó ảnh hưởng trực tiếp tới sức khoẻ cộng đồng. Tuy nhiên công tác này hiện còn nhiều bất cập cần được chấn chỉnh tháo gỡ. Một thực trạng là hiện nay trên địa bàn tỉnh Hà Tây chỉ có điểm giết mổ động vật tư nhân mà chưa có một cơ quan, doanh nghiệp nhà nước đứng ra xây dựng lò mổ theo đúng quy định (mặc dù Hà Tây là tỉnh có số lượng gia súc gia cầm rất lớn, gần như đứng đầu toàn quốc). Việc giết mổ động vật chưa được quy hoạch, không tập trung, dàn trải ở nhiều nơi, nhiều chỗ, khiến cho công tác quản lý của các cấp chính quyền và ngành chuyên môn gặp không ít khó khăn. Công tác kiểm tra vệ sinh thú y động vật, sản phẩm động vật hiện tại chủ yếu được thực hiện ở các chợ, các điểm kinh doanh thực phẩm. Đối với các điểm giết mổ hiện nay đề có quy mô nhỏ lẻ, toàn Tỉnh hiện có khoảng 388 cơ sở giết mổ thì có tới 349/388 cơ sở tự do nằm phân tán ở các khu dân cư (chiếm trên 90%). Mỗi cơ sở này trung bình chỉ giết mổ khoảng 1 – 2 con/ngày, như vậy là quá thấp, rất khó đảm bảo cho việc kiểm tra, quản lý dịch bệnh, vệ sinh thú y. Việc hành nghề giết mổ động vật theo quy định phải được chính quyền địa phương cho phép song thực tế chỉ có 166/388 điểm giết mổ có ý kiến của chính quyền địa phương (42%), số còn lại vẫn còn nằm ở ngoài tầm quản lý của chính quyền địa phương và cơ quan thú y. Các điểm giết mổ hiện tại hầu hết không đảm bảo yêu cầu về khoảng cách với khu dân cư và các công trình công cộng, đây sẽ là một cảnh báo về tình trạng ô nhiễm môi trường và

là tác nhân gây bệnh cho người và động vật ở bất cứ thời điểm nào.

Vấn đề vệ sinh giết mổ và cơ sở giết mổ cũng luôn là vấn đề báo động, đa số các điểm giết mổ tư nhân xây dựng đơn giản mang tính tạm bợ, cơ sở giết mổ không được phân ra các khu tách biệt (khu bẩn và khu sạch) từ đó không những làm ô nhiễm môi trường xung quanh mà còn làm ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng thịt, tác động xấu cho vấn đề an toàn thực phẩm. Nguồn nước sử dụng trong các điểm giết mổ hiện nay phần lớn là lấy từ nước giếng hoặc nước ao hồ, chỉ có 55/388 cơ sở (khoảng 14%) sử dụng từ nguồn nước máy đảm bảo vệ sinh, điều này sẽ rất khó nói lên chất lượng động vật, sản phẩm động vật đảm bảo chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm. Trình độ nhận thức của người làm công tác giết mổ cũng còn nhiều vấn đề cần bàn, hầu hết các chủ giết mổ tư nhân có trình độ văn hoá thấp, gần như họ không tiếp xúc với các văn bản pháp luật quy định về việc kinh doanh, giết mổ (qua điều tra số người này chiếm tới trên 60% số người làm công tác giết mổ).

Những hạn chế, bất cập trên đã làm ảnh hưởng không nhỏ đến việc lây lan, phát tán dịch bệnh động vật. Dịch Lở mồm long móng gia súc, dịch Cúm gia cầm có hiện tượng lây lan từ nhà này sang nhà khác, vùng này qua vùng khác trong đó có nguyên nhân do công tác kiểm soát giết mổ không được kiểm tra chặt chẽ, đồng bộ. Nghiêm trọng hơn còn có cả trường hợp con người bị ngộ độc do ăn phải động vật, sản phẩm động vật nhiễm bệnh không qua kiểm tra vệ sinh thú y, làm ảnh hưởng trực tiếp đến sức khoẻ, gây hoang mang dư luận.

Để từng bước giải quyết vấn đề

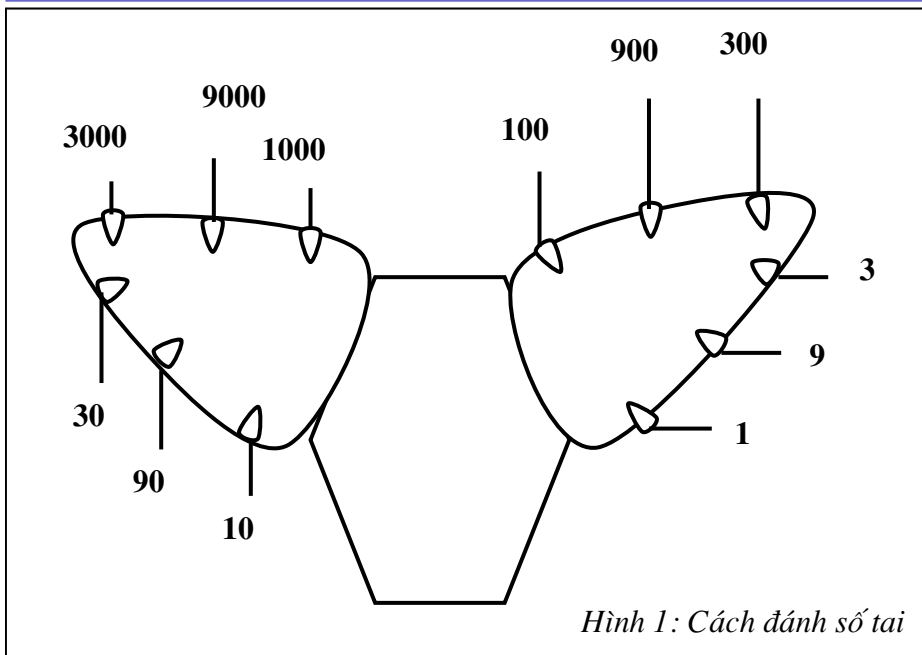
này trước hết có sự tập trung chỉ đạo của các cấp các ngành thông qua việc thể chế các cơ chế chính sách, cụ thể hoá Pháp lệnh thú y trong lĩnh vực kinh doanh giết mổ. Việc quy hoạch, xây dựng lò mổ tập trung tại các huyện, thị xã là việc tập trung làm trong thời gian tới, có như vậy mới giải quyết được tận gốc vấn đề kiểm soát giết mổ, vệ sinh thực phẩm. Các địa phương có quy hoạch về đất đai cho việc xây dựng lò mổ tập trung theo địa bàn xã (mỗi xã có khoảng 1 – 2 lò mổ). Tạo điều kiện về cơ chế chính sách, hỗ trợ vốn cho các tổ chức, cá nhân tham gia xây dựng lò mổ, sau đó là tăng cường sự quản lý của các ngành chức năng về công tác kiểm soát giết mổ để đảm bảo động vật và sản phẩm động vật trước khi lưu thông trên thị trường được kiểm tra theo đúng quy trình. Kiên quyết xoá bỏ hiện tượng giết mổ gia súc không trong lò mổ thông qua biện pháp xử phạt nghiêm các trường hợp vi phạm. Việc kiểm tra động vật bày bán tại chợ chỉ là kiểm tra có dấu kiểm soát giết mổ trên thân thịt hay không chứ không phải lăn dấu trên thân thịt tại chợ như hiện nay.

Phương án quản lý tạm thời đối với các điểm giết mổ nhỏ lẻ trên địa bàn Tỉnh hiện nay là tăng cường hướng dẫn các cơ sở xử lý tốt môi trường khu vực giết mổ, kiểm tra chặt chẽ việc nhập gia súc, gia cầm về giết mổ, xử lý nghiêm các trường hợp kinh doanh buôn bán gia súc gia cầm nhiễm bệnh. Thường xuyên tổ chức các đợt tuyên truyền giáo dục về vệ sinh an toàn thực phẩm, nâng cao ý thức của chủ giết mổ kinh doanh thực phẩm tươi sống sau giết mổ. Tăng cường nâng cao kiến thức chuyên môn cho đội ngũ thú y cơ sở làm công tác kiểm soát giết mổ.

Nguyễn Ngọc Sơn

Trạm trưởng Trạm Thú y Hoài Đức

CÁCH ĐÁNH SỐ TAI LỢN NÁI

Hình 1: Cách đánh số tai

Đánh số tai lợn bằng kim cắt là việc làm thường thấy ở các trang trại chăn nuôi lợn. Mục đích của đánh số tai không phải để nhìn cho đẹp mà giúp cho người quản lí, người chăn nuôi nắm rõ hơn về đàn, về kiểm soát dịch bệnh.

Một ví dụ cụ thể để chứng minh cho mục đích trên như sau:

Một hộ chăn nuôi có 10 nái, được đánh số từ 100 đến 110. Mỗi nái đẻ lần lượt cho 10 con/ổ và các con của những nái này được đánh số từ:

Nái 100: 1-10

Nái 101: 11 – 20

.....

Nái 110: 99 – 100

Như vậy, nhờ vào việc đánh số tai này mà người chủ trang trại và người quản lí đàn giống có thể biết được lí lịch của từng con, ngay cả khi chúng đã được ghép đàn. Và nó cũng giúp cho công tác giám sát dịch bệnh của đàn. Thông thường khi một số con trong đàn bị bệnh, người điều trị phân biệt chúng bằng cách đánh dấu mực. Tuy nhiên, cách phân biệt này chưa phải là giải pháp tối ưu bởi nó dễ bị mờ đi khi con vật cọ sát, khi tắm.... Chính vì thế mà việc

đánh số tai có ý nghĩa rất quan trọng.

Một vai trò nữa của việc đánh số tai mà người viết bài xin được trích dẫn lời của một người chăn nuôi: “khi đi mua lợn giống, chúng tôi thường mua cùng nhau, khoảng 3-4 người để tiện cho việc vận chuyển. Những con lợn giống sau khi được chọn, được đánh dấu bằng mực để phân biệt sở hữu của từng người. Khi về đến nơi thì không biết con nào của ai nữa. Vì thế, tôi rất muốn biết cách đọc số tai!”.

Được tiếp xúc với những con lợn

có đánh số, không phải ai cũng biết cách đọc nó mặc dù đã được nghe giới thiệu.

Sau đây là cách đánh số và cách đọc:

Có hai cách đánh số tai cho lợn: một kiểu của Liên Xô và một kiểu của Hoa Kỳ. Kiểu đánh số tai của Liên Xô phức tạp, khó làm và khó đọc. Do đó mà người ta thường sử dụng cách làm của Hoa Kỳ:

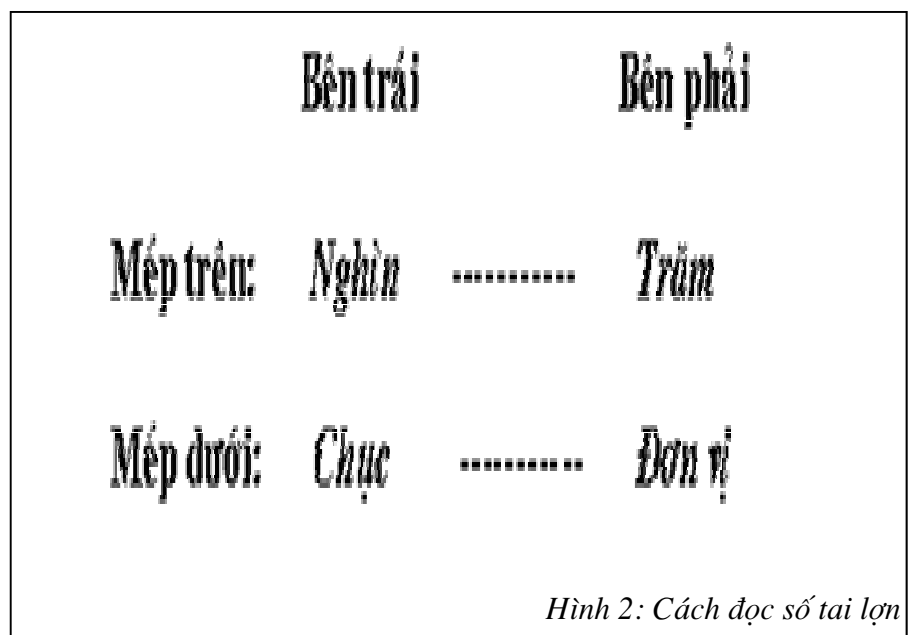
Hai tai của lợn, mỗi tai ta chia ra làm bốn. Mép ngoài được quy định bắt đầu bằng con số 3, mép trong được bắt đầu bằng con số 1. Thứ tự lần lượt từ trái qua phải, từ trên xuống dưới khi người đọc đứng trực diện với đầu con vật: (*Xem hình 2*)

Và ở chính giữa của hai mép trên và hai mép dưới được bắt đầu bằng con số 9 để thay thế cho việc phải cắt 3 lần ở mép bên ngoài mỗi tai.

Khi đọc, người đọc chỉ việc cộng các con số có được ở mỗi mép tai.

Biết cách làm và đọc được số tai là mục đích mà người viết muốn gửi tới các bạn đọc.

BSTY Nguyễn Thị Hoa Lý

Hình 2: Cách đọc số tai lợn

Hiệu quả từ việc tăng cường quản lý vaccin ở Trạm Thú y Hoài Đức

Vaccin là một trong những loại thuốc thú y hiện nay đang được lưu hành rộng rãi trên thị trường, tuy nhiên điều kiện bảo quản vaccin đòi hỏi rất nghiêm ngặt (ở nhiệt độ từ 2 – 8°C) mới đảm bảo hiệu quả phòng bệnh khi sử dụng. Chính vì lý do này mà các cơ sở muốn bán vaccin phải được phép của cơ quan quản lý nhà nước về thú y (là Chi cục thú y các tỉnh). Những năm gần đây trên địa bàn tỉnh Hà Tây, Chi cục thú y tỉnh đã mở rộng phương thức cung ứng vaccin thông qua việc uỷ quyền cho các cửa hàng kinh doanh thuốc thú y có đủ điều kiện về địa điểm và dụng cụ bảo quản vaccin (tủ lạnh, phích đá) được phép bán vaccin. Hiện tại toàn tỉnh có 147 cửa hàng kinh doanh thuốc thú y được phép bán vaccin, với phương thức này đã rất phù hợp với cơ chế thị trường, đảm bảo tính tiện lợi cho người chăn nuôi góp phần nâng cao tỷ lệ tiêm phòng trên địa bàn toàn Tỉnh. Hoài Đức là một trong những huyện có số cửa hàng được phép bán vaccin lớn so với toàn tỉnh, hiện tại có 21/58 cửa hàng được bán vaccin .

Những năm qua Trạm Thú y Hoài Đức luôn chú trọng đến việc kiểm tra giám sát việc bán vaccin tại cửa hàng. Các cửa hàng khi lấy vaccin đều phải lập sổ theo dõi về số lượng, chủng loại vaccin, đặc biệt theo dõi chặt chẽ về số lô vaccin, ngày nhập vaccin để tránh hiện tượng chủ cửa hàng nhập vaccin cùng nơi sản xuất ở nơi khác về bán. Hàng tháng Trạm đều trực tiếp kiểm tra, so sánh số lượng vaccin nhập, xuất hàng ngày, phát hiện và ngăn chặn kịp thời việc nhập vaccin ngoài luồng, vaccin kém phẩm chất bày bán tại cửa hàng.

Thông qua việc kiểm tra giám sát thường xuyên giúp chủ cửa hàng có ý thức trong việc bảo quản vaccin và điều quan trọng hơn là nâng cao ý thức cho các chủ cửa hàng chấp hành tốt các quy định trong việc kinh doanh vaccin. Trong năm 2004 Trạm cũng đã tiến hành xử lý 3.460 liều vaccin các loại (lợn 180, gia cầm 3.280 liều) góp phần đưa hoạt động kinh doanh vaccin trên địa bàn huyện

đi vào nề nếp, hoạt động có hiệu quả. Việc tăng cường quản lý hoạt động kinh doanh vaccin trên địa bàn huyện đã được người dân rất đồng tình ủng hộ, tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ thú y cơ sở, người chăn nuôi, nâng cao tỷ lệ tiêm phòng đàn gia súc gia cầm. Những năm qua công tác thú y nói chung, tỷ lệ tiêm phòng nói riêng của Trạm Thú y Hoài Đức có những chuyển biến tích cực, đàn trâu bò tăng trên 30 %, đàn lợn tăng trên 20 %, đàn gia cầm tăng trên 35 % so cùng kỳ góp phần không nhỏ thúc đẩy chăn nuôi của Huyện phát triển.

Hy vọng hiệu quả trên đây ở Trạm Thú y Hoài Đức sẽ là những kinh nghiệm trong tổ chức thực hiện các hoạt động chuyên môn khác, góp phần đưa công tác thú y có bước tiến mới trong những năm tới.

Thạc sỹ Nguyễn Danh Tuấn

Chi cục Thú y Hà Tây

TRƯỞNG BAN THÚ Y CÁC XÃ THỊ TRẤN CẦN LÀM GÌ TRONG THÁNG 1/2005 !

Trong tháng 1/2005 cần tập trung thực hiện một số nhiệm vụ trọng tâm đó là:

1. Tham mưu cho UBND xã tổng kết công tác chăn nuôi thú y năm 2004, xây dựng phương hướng nhiệm vụ năm 2005.

* Lưu ý:

- Báo cáo cần đánh giá kỹ những kết quả đạt được và đưa ra các giải pháp tổ chức thực hiện trong thời gian tới,

- Đề nghị UBND xã khen thưởng tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc để động viên phong trào.

- Thời gian thực hiện trong tháng 1/2005 – cố gắng trước tết Nguyên đán (Trạm thú y Huyện biểu dương Ban thú y xã Minh Khai đã tiến hành tổng kết công tác chăn nuôi

thú y trong tháng 12/2004).

2. Tăng cường quản lý dịch bệnh từ các thôn xóm, cụm dân cư. Đ/c Trưởng thú y phân công cụ thể cho các cán bộ thú y trong Ban thú y phụ trách theo vùng miền, kịp thời khai báo khi phát hiện dịch bệnh trên đàn gia súc gia cầm. Đặc biệt chú ý quản lý dịch bệnh trong thời gian trước và sau tết Nguyên đán

Thực hiện nghiêm chế độ báo cáo về UBND xã và Trạm thú y Huyện

3. Tổ chức tốt việc tiêm phòng bổ sung cho đàn gia súc gia cầm.

4. Tăng cường công tác kiểm dịch, kiểm soát giết mổ, kiểm tra vệ sinh thú y tại các chợ và lò mổ, điểm giết mổ. Đối với các chủ hộ muốn kiểm dịch vận chuyển đi các nơi liên hệ trực tiếp với Trạm Thú y huyện.

5. Quản lý các cửa hàng kinh doanh

thuốc thú y, thức ăn chăn nuôi, phát hiện có quầy kinh doanh mới, cán bộ thú y cơ sở báo cáo Trạm thú y Huyện để kiểm tra, hướng dẫn các điều kiện vệ sinh thú y.

6. Đẩy mạnh các hình thức tuyên truyền đến người chăn nuôi để mọi người biết thông tin, chủ động phòng chống dịch bệnh ngay từ cơ sở. Đ/c trưởng thú y có thể cung cấp bài viết từ bản “Thông tin Thú y Hoài Đức” cho đài truyền thanh xã đọc.

“ Thông tin thú y Hoài Đức” tiếp tục được duy trì. Số 20 tháng 1/2004 tới sẽ ra số đặc biệt chào mừng xuân ất Dậu, đề nghị cán bộ thú y cơ sở, các đồng nghiệp, người chăn nuôi gửi tin bài về Trạm thú y Huyện trước ngày 15/1/2005.

NHỮNG TAI BIẾN KHI SỬ DỤNG SẮT CHO LỢN CON VÀ CÁCH PHÒNG TRỊ

Ảnh: Lợn con được nuôi trong chăn nuôi nông hộ ở Hoài Đức

Tất cả các loài gia súc nói chung, đặc biệt là gia súc non rất cần sắt để tạo nên hồng cầu trong máu. Khi cơ thể gia súc thiếu sắt (Fe) sẽ gây nên hiện tượng thiếu máu bệnh lý, nếu không được bổ sung kịp thời có thể con vật sẽ chết. Trong khuôn khổ bài viết này chúng tôi chỉ đề cập đến hiện tượng thiếu sắt ở lợn sơ sinh. Lợn con sơ sinh thường mắc bệnh thiếu máu ở giai đoạn khoảng 7 – 10 ngày tuổi, biểu hiện chính của bệnh là lợn kém bú, lông xù, da và niêm mạc nhợt nhạt, thân nhiệt hạ, lợn rét nằm tùm tùm, chồng lên nhau, sau vài ngày nếu không được bổ sung kịp thời dẫn đến hiện tượng ỉa phân trắng và có thể gây chết.

Nguyên nhân dẫn đến hiện tượng thiếu sắt ở lợn sơ sinh thì có nhiều song chủ yếu là do trong quá trình chăm sóc nuôi dưỡng lợn nái ở thời kỳ mang thai

không đảm bảo, cũng có thể những ngày đầu khi sinh ra lợn không được bú sữa đầu đầy đủ trong khi đó lượng sắt dự trữ trong cơ thể quá ít, không đáp ứng nhu cầu phát triển bình thường của con vật. Khi phát hiện lợn sơ sinh bị thiếu sắt thì việc bổ sung sắt là rất cần thiết, thông thường bổ sung sắt cho lợn con vào 2 giai đoạn, lần 1 khi lợn được 3 – 4 ngày tuổi, lần 2 khi lợn ở ngày tuổi thứ 10 là tốt nhất.

Nhìn chung các loại sắt trên thị trường hiện nay đa số sử dụng an toàn song trong thực tế cũng đã có không ít trường hợp sau khi sử dụng có những tai biến xảy ra làm ảnh hưởng đến sức khỏe của lợn, nghiêm trọng hơn có trường hợp chết do dùng sắt. Hai hiện tượng tai biến thường gặp trong thực tế đó là áp xe tại chỗ và ngộ độc sắt. Trường hợp áp xe tại chỗ nguyên nhân chủ yếu là do thuốc không đảm bảo chất lượng, có thể sắt bị kết tủa, khi tiêm vào gây kích thích tại chỗ tạo các ổ áp xe. Trường hợp ngộ độc sắt ít xảy ra hơn nhưng khi xảy ra thường sẽ bị cả đàn, nguyên nhân gây ngộ độc có thể do tiêm sắt quá sớm, hoặc do quá trình chăm sóc bị thiếu hụt dinh dưỡng. Khi lợn bị ngộ độc sắt thường biểu hiện triệu chứng ở hai thể, nếu là cấp tính thấy con vật sau khi tiêm sắt run rẩy, niêm mạc và toàn thân tím bầm,

con vật rất khó thở, đi đứng lảo đảo, có con bị co giật trước khi chết. Thể thứ hai là thể biến chứng tiêu chảy thường xảy ra ở cá thể nhỏ yếu trong đàn, sau khi sử dụng sắt thấy con vật bị tiêu chảy mạnh.

Để phòng những tai biến sau khi sử dụng sắt trước hết cần chú ý chăm sóc nuôi dưỡng tốt cho cả lợn mẹ và lợn con, điều quan trọng là bổ sung đầy đủ chất dinh dưỡng và đảm bảo cho lợn con được bú sữa đầu. Chỉ được tiêm sắt cho lợn con đã được 3 – 4 ngày tuổi trở lên. Nếu lợn con đang bị tiêu chảy thì tốt nhất điều trị khỏi hiện tượng tiêu chảy mới được tiêm bổ sung sắt.

Trường hợp khi sử dụng sắt tiêm lợn bị ngộ độc thì cần can thiệp càng sớm càng tốt, trường hợp lợn bị ngộ độc cấp tính có thể dùng một số loại thuốc trợ tim như Cafêin, hoặc dùng Vitamin C tiêm liều cao, Urotrobin, truyền đường Gluco cùng Cafeinbenzoat để giải độc. Nếu lợn bị ngộ độc thể tiêu chảy, cần ủ ấm, không để lợn bị nhiễm lạnh sau đó dùng một số thuốc điều trị tiêu chảy, có thể dùng cả kháng sinh kết hợp trợ sức, trợ lực để nâng cao sức đề kháng cho lợn.

Trần Thị Gái

Trạm Thú y Hoài Đức

Tin mới:

Bắt đầu từ tháng 11/2004 Chi cục Thú y Hà Tây cho ra đời bản tin chuyên ngành Thú y gồm 8 trang phát hành thường kỳ hàng tháng để phản ánh hoạt động của ngành thú y Hà Tây. Ban biên tập bản tin cũng đề nghị các cán bộ thú y cơ sở cùng các độc giả cung cấp thông tin, phản ánh hoạt động của ngành thú y từ các huyện thị xã để bản tin thêm phong phú. Bài viết gửi về Phòng Dịch tễ – Chi cục Thú y Hà Tây – Thị xã Hà Đông.

KHÁM BỆNH CHO VẬT NUÔI NHƯ THẾ NÀO ĐỂ CÓ HIỆU QUẢ ?

Với mỗi người làm nghề thú y thì việc chẩn đoán bệnh là một điều tối quan trọng bởi nó quyết định việc điều trị thành công hay không thành công một ca bệnh. Vậy khám bệnh cho con vật như thế nào để có hiệu quả? Chúng tôi xin có đôi điều trao đổi cùng các đồng nghiệp.

Sẽ có nhiều nội dung khám bệnh cho vật nuôi song trong điều kiện thực tế tại cơ sở chúng tôi chỉ xin lưu ý hai nội dung chủ yếu là hỏi chủ nuôi về con vật ốm và quan sát bên ngoài con vật ốm.

* Thứ nhất: Hỏi chủ nuôi về con vật ốm

Việc này có vai trò rất quan trọng giúp chúng ta có ngay hướng điều trị (trong thực tế nhiều cán bộ thú y thường rất chủ quan vấn đề này hay còn gọi là bỏ qua một giai đoạn cần thiết trong chẩn đoán lâm sàng như vậy sẽ rất khó mà chẩn đoán chính xác). Những yếu tố cần được chủ nuôi cung cấp là:

- **Nguồn gốc vật nuôi** như về loài, giống, xuất xứ vì rất nhiều bệnh có liên quan đến các thông tin này như việc nhập gia súc gia cầm ở những nơi đang có dịch, nơi có ổ dịch cũ thì gia súc gia cầm đó rất có khả năng có bệnh dịch từ ổ dịch cũ hoặc bị lây nhiễm.

- **Tuổi và tính biệt** con vật là điều giúp cho người chẩn đoán theo phương pháp loại trừ khả năng như việc phân biệt các bệnh có liên quan đến tính biệt, các bệnh về đường sinh sản thì chỉ có ở gia súc cái ...

- **Tình trạng hiện tại con vật** xem con vật đó có bỏ ăn hay không? bệnh đã diễn biến từ bao giờ? tiến triển nhanh hay

Ảnh: Lợn nái Móng Cái được nuôi trong chăn nuôi nông hộ ở Hoài Đức.

chậm? số con ốm chết trong đàn? biểu hiện những con chết thế nào? Qua những yếu tố này có thể biết được bệnh nặng hay nhẹ, cấp tính hay mãn tính để có biện pháp can thiệp kịp thời.

- **Hỏi thông tin về môi trường xung quanh và tác động của chủ nuôi** như việc cho con vật ăn uống như thế nào? có gì lạ làm cho con vật bị ngộ độc không? có bị lây nhiễm từ gia súc ốm chết không? chuồng nuôi có đủ độ thông thoáng không? mật độ nuôi như thế nào? con vật đó đã được tiêm phòng hay chưa? loại vaccin đã sử dụng? thời gian sử dụng? con vật ốm đã dùng thuốc gì chưa? Thực tế nhiều đàn gia súc chúng ta chỉ cần can thiệp các yếu tố về môi trường là con vật đã khỏi mà chưa cần các biện pháp khác. Cũng qua các thông tin này mà giúp chúng ta xem xét lại về các nguyên nhân gây bệnh để có phương pháp điều trị hiệu quả.

* Thứ hai: Quan sát bên ngoài con vật ốm

- **Quan sát xem tình trạng chung con vật** tại chuồng nuôi và các biểu hiện khác thường của nó, đồng thời kiểm tra lại những thông tin đã được cung cấp từ chủ vật nuôi. Những yếu

tố cần quan sát đó là về tình trạng hiện tại như tư thế của con vật, con vật có tỉnh táo hay có các biểu hiện thần kinh khác thường, có bị liệt không? các lỗ tự nhiên như mắt mũi, mồm có dịch viêm chảy ra hay không? Trong nhiều bệnh, đặc biệt là các bệnh truyền nhiễm thường có triệu chứng điển hình ở các lỗ tự nhiên.

- **Quan sát các biểu hiện về lông da:** xem con vật đó lông da mượt hay xơ xác, có chỗ nào bị rụng không? màu sắc của da có gì thay đổi không? có bị tụ huyết hay xuất huyết không ?

- **Đường hô hấp** xem con vật thở như thế nào, có bị khó thở hay không? nhịp thở nhanh hay chậm, có bị ho không?

- **Kiểm tra phân, nước tiểu** xem trong phân, nước tiểu có gì khác thường, màu sắc có gì không bình thường.

Ngoài hai nội dung trên trong khám bệnh còn phải chú ý đến việc cố định gia súc cũng như khám trực tiếp thông qua việc kiểm tra thân nhiệt, khám từng bộ phận của cơ thể như vậy sẽ đi đến một kết luận chính xác để có hướng điều trị hiệu quả.

Nguyễn Bá Đạt
Trạm Thú y Hoài Đức

HÃY CẢNH GIÁC VỚI BỆNH DỊCH TẢ LỢN TRONG THỜI ĐIỂM HIỆN NAY !

Tiêm vaccin Dịch tả lợn là biện pháp phòng quan trọng nhất để chủ động phòng bệnh.

Những năm qua bệnh dịch tả lợn đã được khống chế khá tốt, tuy nhiên thời gian gần đây (từ tháng 8/2004 đến nay) lẻ tẻ một số gia đình tại các xã thị trấn có xuất hiện bệnh dịch tả lợn. Đây sẽ là những nguy cơ phát sinh dịch trên diện rộng nếu không có biện pháp phòng chống tốt.

Để giúp người chăn nuôi lợn hiểu biết về bệnh Dịch tả lợn, từ đó chủ động phòng chống bệnh ngay từ gia đình, chúng tôi xin cung cấp một số thông tin cần thiết về bệnh dịch tả lợn và các biện pháp phòng trị.

Chẩn đoán:

* Chẩn đoán dựa vào dịch tể, đặc điểm của bệnh:

Bệnh Dịch tả lợn là bệnh truyền nhiễm do virus gây nên, bệnh có những đặc trưng rất điển hình là tỷ lệ lợn ốm chết cao, lợn cảm nhiễm ở mọi lứa tuổi, với những tổn thương xuất huyết điển hình. Bệnh phát sinh thành dịch sẽ gây thiệt hại lớn về kinh tế trong chăn nuôi.

* Chẩn đoán dựa vào triệu chứng của bệnh:

Bệnh Dịch tả lợn thường thấy ở 3 thể là quá cấp, cấp tính và mãn tính.

- Thể quá cấp: Thể này thường

thấy ở lợn con, nhiều trường hợp lợn con chết mà không biểu hiện triệu chứng lâm sàng. Bệnh phát nhanh sốt cao $41^{0C}-430^{0C}$ da bẹn, da bụng có những đám xuất huyết mọng đỏ sau đó chuyển thành màu tím bệnh tiến triển 1 –2 ngày thì lợn chết

- Thể cấp tính: Lợn bệnh trở nên chậm chạp nằm chổng đờ lên nhau, biếng ăn rồi bỏ ăn, sốt cao 41 - 42 độ C, viêm kết mạc, mắt đỏ, chỗ da mỏng có xuất huyết dưới da, nhỏ như đầu đinh ghim tụ từng đám màu đỏ sau chuyển thành màu tím, điển hình nhất ở những chỗ da mỏng (tai, mõm), mắt có dử trắng che lấp. Phân lúc đầu táo bón sau lợn hạ sốt thì phân lỏng, có mùi tanh khắm, lợn thở nhanh hồng hộc, gây yếu đi loạn choạng rồi chết.

- Thể mãn tính: Thường xuất hiện ở lợn 2- 3 tháng tuổi bệnh kéo dài có thể kéo dài đến 90 ngày. Lúc đầu lợn ỉa táo như phân thỏ, sau ỉa chảy vọt cần câu, dần dần xuất hiện các nốt xuất huyết ở bẹn, tai, mõm, bụng lúc đầu màu đỏ sau chuyển sang màu tím, dần dần da bị hoại tử chóc ra từng đám như bánh đa. Bệnh mãn tính làm cho lợn ăn uống thất thường hoặc bỏ ăn, chui rúc trong các góc độn chuồng, đi lại loạn choạng, bệnh rất dễ có thể ghép với Phó thương hàn, Tụ huyết trùng, Đóng dấu rồi chết.

* Chẩn đoán dựa vào bệnh tích:

Khi mổ lợn chết nếu là do bệnh Dịch tả thấy các bệnh tích điển hình như những vùng da mỏng xuất huyết màu đỏ, màu tím, hạch lâm ba, sưng to như quả dâu tây có xuất huyết, vỏ thận

xuất huyết lấm tấm như đầu đinh ghim. Lách xuất huyết, nhồi huyết, mép lách sưng tím như hình răng cưa, viêm ruột, loét ruột với những vết loét hình tròn như hình cúc áo đường kính 1- 2cm (tập trung nhiều ở van hồi manh tràng).

2. Phòng và trị bệnh: Hiện tại bệnh Dịch tả lợn không có thuốc điều trị đặc hiệu do vậy lấy biện pháp phòng bệnh là chủ yếu.

- Tiêm phòng vaccin Dịch tả lợn: Đây là biện pháp quan trọng nhất để chủ động phòng bệnh, khi lợn được tiêm phòng vaccin sẽ tạo ra miễn dịch phòng bệnh. Nếu lợn trong vùng dịch thì lợn sơ sinh sau 1 tuần tuổi có thể tiêm phòng vaccin Dịch tả lợn, sau đó 20 ngày tiêm nhắc lại, đến khi nuôi thịt, lợn khoảng 2 – 3 tháng tuổi tiêm nhắc lại. Đối với lợn nái, lợn đực giống phải tiêm phòng định kỳ 3 - 4 tháng một lần. Nếu ở vùng không có dịch thì lợn sơ sinh sau 28 ngày tuổi thì tiêm phòng lần đầu sau đó những lần tiếp theo như quy trình trên.

- Phòng bệnh bằng vệ sinh thú y: Phải thường xuyên vệ sinh chuồng trại bằng cách dọn chuồng sạch sẽ rồi phun thuốc sát trùng định kỳ, lợn ốm phải cách ly, xử lý phân, chất độn chuồng, rác thải để tránh lây lan. Đối với lợn nái tốt nhất dùng biện pháp thụ tinh nhân tạo cho lợn để hạn chế lây nhiễm từ lợn này sang lợn kia. Thực hiện tốt quy trình phòng dịch, kiểm soát giết mổ và kiểm dịch động vật.

BSTY. Nguyễn Văn Huy

Trạm Thú y Hoài Đức

CHUYÊN MỤC PHÁP LUẬT

Ảnh: Cán bộ thú y huyện Hoài Đức và người chăn nuôi.

* **Hỏi:** Trách nhiệm của tổ chức cá nhân trong việc phòng bệnh, chữa bệnh, chống dịch cho động vật ?

* **Trả lời:** Tại điều 11 của Pháp lệnh thú y công bố ngày 12/5/2004 quy định như sau

1. Chủ vật nuôi phải thực hiện các quy định về điều kiện vệ sinh thú y trong chăn nuôi quy định tại pháp lệnh này và thực hiện các biện pháp phòng bệnh bắt buộc, chữa bệnh, chống dịch bệnh cho động vật.

2. Tổ chức cá nhân khi sử dụng thuốc thú y, chế phẩm sinh học, vi

sinh vật, hoá chất dùng trong thú y để phòng bệnh, chữa bệnh cho động vật có trách nhiệm:

- Sử dụng thuốc thú y, chế phẩm sinh học, vi sinh vật, hoá chất dùng trong thú y có trong Danh mục thuốc thú y được phép lưu hành tại Việt Nam, Danh mục chế phẩm sinh học, vi sinh vật, hoá chất dùng trong thú y được phép lưu hành tại Việt Nam.

- Thực hiện đúng hướng dẫn sử dụng hoặc chỉ dẫn của bác sĩ, kỹ thuật viên của cơ quan thú y, người được phép hành nghề thú y.

* **Hỏi:** Điều kiện vệ sinh thú y trong chăn nuôi được Pháp luật quy định như thế nào ?

* **Trả lời:** Tại điều 12 Pháp lệnh thú y công bố ngày 12/5/2004 quy định về điều kiện vệ sinh thú y trong chăn nuôi như sau:

1. Điều kiện vệ sinh thú y đối với chăn nuôi hộ gia đình, cá nhân:

- Chuồng trại, nơi chăn nuôi khác phải được vệ sinh khử trùng tiêu

độc, diệt mầm bệnh, các loài động vật trung gian truyền bệnh theo định kỳ và sau mỗi đợt nuôi

- Dụng cụ dùng trong chăn nuôi phải được vệ sinh trước khi đưa vào sử dụng

- Con giống phải đảm bảo tiêu chuẩn chất lượng giống vật nuôi theo quy định của pháp luật về giống vật nuôi không mang mầm bệnh truyền nhiễm, đã được kiểm dịch và áp dụng các biện pháp phòng bệnh bắt buộc.

- Thức ăn chăn nuôi phải đảm bảo tiêu chuẩn vệ sinh thú y, không gây hại cho động vật và người sử dụng sản phẩm động vật.

- Nước sử dụng cho chăn nuôi phải sạch, không gây bệnh cho động vật

- Động vật đưa ra các bãi chăn thả chung phải khoẻ mạnh, không mang mầm bệnh truyền nhiễm, ký sinh trùng gây bệnh

Lê Công Mão - Trạm Thú Y Hoài Đức

Can thiệp khi bò sinh sản

Hỏi: Trường hợp bò mẹ sau khi sinh, tử cung bị lộn ra ngoài, cần phải can thiệp như thế nào?

Trả lời: Bò mẹ sau khi sinh, tử cung có thể bị lộn hoàn toàn ra ngoài. Hiện tượng này thường xảy ra ở những bò già, đã đẻ nhiều lứa, chăm sóc, nuôi dưỡng kém, ít vận động và những bò đẻ khó do thai to, thao tác kéo thai quá mạnh... Khi gặp trường hợp tử cung bị lộn ra ngoài phải xử lý ngay, càng sớm càng tốt. Càng để lâu hiệu quả điều trị càng thấp do tử cung bị khô, xung huyết, tổn thương và dễ nhiễm trùng, thậm chí có thể phải cắt bỏ tử cung hoặc gây chết. Chúng ta có thể xử lý theo các bước sau:

- Cho bò đứng vào giống đỡ (nếu

có), phân mông cao hơn phân đầu, khi không thể cho bò đứng dậy được cũng có thể xử lý ở vị trí nằm, nhưng khó khăn và vất vả hơn.

- Rửa sạch toàn bộ phần tử cung lộn ra ngoài, bóc nhau. Nếu bò ở vị trí nằm thì phải lót tấm ni lông bên dưới, trước khi rửa.

- Rửa lại bằng dung dịch sát trùng nhẹ hoặc dung dịch có tính chất làm săn da (có thể dùng dung dịch phenol 2%, dung dịch Novocain 3%...).

- Một người giúp nâng đỡ tử cung lên ngang âm hộ, người kia dùng hai tay ấn từng phần tử cung vào bên trong cho đến khi toàn bộ tử cung được đưa vào hết. Lưu ý, tay phải được sát trùng sạch sẽ, móng tay cắt ngắn

và thao tác phải nhẹ nhàng để tránh gây tổn thương.

- Kiểm tra lần cuối xem tử cung có bị xoắn không.

- Bơm thật bằng dung dịch thuốc sát trùng và đặt kháng sinh phổ rộng vào tử cung.

Nếu thấy có hiện tượng xuất huyết thì tiêm thuốc cầm máu. Nếu bò có triệu chứng toàn thân như sốt, kém ăn, ủ rũ... thì điều trị toàn thân bằng kháng sinh và các loại thuốc trợ sức. Trường hợp bò rặn nhiều cần chú ý: Dùng dung dịch Novocain phong bế vùng khum đuôi; khâu nếp âm hộ để cố định và tránh không cho tử cung bị đẩy trở lại ra ngoài.

Theo NNVN

MỘT SỐ TƯ LIỆU VỀ DỊCH CÚM GIA CẦM VỪA QUA Ở VIỆT NAM

I. Diễn biến tình hình dịch cúm gia cầm ở Việt Nam

Được chia làm 3 giai đoạn:

* *Giai đoạn 1: Cuối tháng 12/2003 đến hết tháng 1/2004*

- Xuất hiện cuối tháng 12/2003 tại trại gà giống của Công ty CP thuộc xã Thủy Xuân Tiên – Chương Mỹ – Hà Tây. Cùng thời gian này xảy ra ở 2 tỉnh Miền Nam là Tiền Giang và Long An, sau lan sang nhiều tỉnh ở đồng bằng sông Cửu Long

- Giữa tháng 1/2004 dịch xảy ra ở Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh miền Đông Nam Bộ. Tại Miền Bắc dịch xuất hiện ở Hà Nội và một số tỉnh Bắc Bộ, sau lan sang các tỉnh miền Trung và Tây Nguyên.

* *Giai đoạn cao điểm từ ngày 1 đến 10/2/2004*

- Dịch bùng phát nhanh trên quy mô lớn và diễn biến rất phức tạp, bình quân mỗi ngày có khoảng 15 – 230 xã, 15 – 20 huyện phát sinh ổ dịch mới trong cả nước. Ngày cao điểm nhất có 267 xã, 20 huyện thị mới phát sinh dịch. Số gia cầm phải tiêu huỷ 2- 3 triệu con/ngày, ngày cao điểm nhất 4 triệu con.

* *Giai đoạn 3: Từ ngày 11/2 đến 27/2/2004*

- Bệnh có chiều hướng giảm dần,

không có huyện, tỉnh mới phát dịch. Bình quân mỗi ngày 20 – 30 xã phát sinh ổ dịch mới. Số gia cầm phải tiêu huỷ còn 0,2 – 0,7 triệu con/ngày.

- Từ 27/2 không có ổ dịch mới phát sinh và không còn gia cầm phải tiêu huỷ.

- Tổng cộng dịch đã xảy ra ở 2.574 xã, phường (24,6 % xã phường), 381 huyện thị (60 % số huyện thị) thuộc 57/64 tỉnh thành phố.

II. Nguồn gốc dịch bệnh.

- Theo các nguồn tin quốc tế, tình hình dịch bệnh động vật, đặc biệt là dịch Cúm gia cầm ở các tỉnh phía Nam Trung Quốc hết sức phức tạp. Trong thời gian năm 2003 số lượng gia cầm nhập lậu từ Trung Quốc vào nước ta rất nhiều, vì vậy có khả năng lây lan từ Trung Quốc qua đường nhập lậu gia cầm và sản phẩm gia cầm là rất lớn.

- Những năm gần đây, thương mại phát triển, khả năng lây lan dịch bệnh từ nước ngoài vào cũng không loại trừ.

- Có thể do chim di cư đưa mầm bệnh tới.

- Nguyên nhân lây lan trong nước chủ yếu do vận chuyển gia cầm giống từ các trại mắc bệnh nhưng chưa phát hiện kịp thời. Một số địa phương có dịch vẫn xuất gia cầm ra khỏi tỉnh.

III. Đánh giá thiệt hại

1. Thiệt hại trực tiếp

- Tổng số gia cầm chết và tiêu huỷ: hơn 43,9 triệu con, chiếm 16,79 % tổng đàn, trong đó gà chiếm 30, 4 triệu con (69,2%), thủy cầm 13,5

triệu con (30,8 %), gia cầm khác (chim cú, bồ câu ...) 14,76 triệu con. Trứng gà và thủy cầm tiêu huỷ: 74,89 triệu quả, trứng chim cú và loài chim khác: 25,75 triệu quả.

- Phân chia theo miền: số gia cầm chết và tiêu huỷ ở Miền Bắc: 12,5 triệu con và miền Nam: 31,4 triệu con.

- Phân chia theo vùng sinh thái: (Bảng 1)

- Phân chia theo loại hình trang trại:

Hộ gia đình: 41,8 triệu con, (95,1%).

Trại có vốn đầu tư nước ngoài: 1,68 triệu con (3,8 %)

Trại nhà nước: 0,5 triệu con (1%)

2. Thiệt hại gián tiếp:

- Nhà nước phải chi phí hơn 150 tỷ đồng cho công tác chống dịch (thuốc khử trùng, trang bị phòng hộ, công tiêu huỷ, tiêu độc, xăng xe, công tác phí ...)

- Dịch cúm gia cầm đã ảnh hưởng lớn tới nền kinh tế xã hội, gây hoang mang lo lắng trong xã hội về khả năng lây sang người, làm tăng giá thực phẩm trên thị trường, ảnh hưởng tới ngành du lịch, đầu tư nước ngoài vào Việt Nam, ô nhiễm môi trường, nhất là nơi tiêu huỷ gia cầm số lượng lớn.

(Theo Báo cáo tổng kết công tác phòng chống dịch cúm gia cầm của Bộ NN & PTNT tại hội nghị tổng kết tháng 5/2004).

ST

Bảng 1:

Vùng	Số lượng (triệu con)	Vùng	Số lượng (triệu con)
Đồng bằng sông Cửu Long	19,25	Tây Nguyên	1,3
Đông Nam Bộ	9,6	Duyên hải miền Trung	1,2
Đồng bằng sông Hồng	9,2	Đông bắc Bắc bộ	0,94
Bắc trung bộ	1,9	Tây bắc Bắc bộ	0,48

THÔNG TIN ĐÓ ĐÂY

Tổng sản lượng lương thực năm nay ước tăng hơn 1,4 triệu tấn.

Theo Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, tổng sản lượng lương thực cả nước năm nay đạt hơn 39 triệu tấn (tăng hơn 1,4 triệu tấn so với năm 2003). Năm 2004, diện tích gieo cấy lúa cả nước đạt 7,35 triệu ha, giảm so với mọi năm, nhưng do năng suất bình quân tăng, cho nên tổng sản lượng lúa cả nước đạt 35,7 triệu tấn (tăng gần 1,2 triệu tấn so với năm 2003).

Ặc biệt, vụ đông xuân - vụ sản xuất chính trong năm, cả hai miền Nam - Bắc đều được mùa lớn. Năng suất lúa đông xuân đạt ở mức cao nhất từ trước đến nay (bình quân 56,7 tạ/ha, tăng 1,2 tạ/ha so với năm trước), sản lượng lúa đông xuân đạt gần 17 triệu tấn.

Theo Nhân dân

Sẽ có chợ đầu giá thức ăn chăn nuôi

Hiệp hội thức ăn chăn nuôi lập các đề án xây dựng các chợ đầu giá thức ăn chăn nuôi (TACN) tại mỗi vùng và các khu vực chăn nuôi trọng điểm. Tại mỗi chợ sẽ có hàng mẫu và niêm yết giá từng loại TACN cùng với chất lượng và công dụng để các cơ sở, HTX chăn nuôi ký hợp đồng và được nhà máy hoặc đại lý chính giao hàng trực tiếp.

Giải pháp này nhằm hạ giá thành, người chăn nuôi trực tiếp khỏi chịu giá quá cao (hơn từ 15-20% so với giá xuất xưởng). Mặc dù giá nguyên liệu đã dần ổn định nhưng thành phẩm TACN vẫn còn ở mức cao. Nguyên do là các đại lý dự kiến tình hình hạn hán nên hàng đúng giá chỉ được bán cầm chừng để dự trữ.

Theo Vneconomy.com.vn

Dịch cúm gia cầm đã cơ bản được khống chế

Hôm qua, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cho biết đến thời điểm này, dịch cúm gia cầm ở hai vùng Đông và Tây Nam Bộ đã được khống chế. Trên cả nước cũng không có thêm địa phương nào phát bệnh.

Ngày 7/12, tại Hội nghị về tăng cường công tác phòng chống dịch cúm gia cầm tổ chức tại thành phố Mỹ Tho (Tiền Giang), ông Bùi Quang Anh, Cục trưởng Cục Thú y cho biết, các ổ dịch tái bùng phát lẻ tẻ ở một số địa phương đã được dập tắt kịp thời.

Từ 21/10 đến nay, chỉ có một trường hợp bệnh xảy ra tại cơ sở chăn nuôi gà ở phường Bình Thủy (Cần Thơ) ngày 6/11 với 17 con chết trong tổng đàn 20 con. Toàn bộ đàn gà đã được tiêu hủy và áp dụng các biện pháp vệ sinh tiêu độc.

Hội nghị xác định, hiện nay công việc hàng đầu là phải tiếp tục làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức cho mọi người hiểu biết về bệnh cúm gia cầm để chủ động phòng, chống và khi phát hiện thì phải

Ảnh: Tiêu hủy gà nghi nhiễm bệnh Cúm gia cầm.

báo cáo kịp thời, không bán chạy thịt gia cầm bệnh. Phải thông tin, báo cáo tình hình dịch bệnh một cách chính xác, trung thực, tuyệt đối không được đưa tin thiếu trung thực, gây hoang mang, ảnh hưởng xấu đến sản xuất chăn nuôi.

Tuy nhiên, tại hội nghị, đại diện Viện Thú y cho rằng bên cạnh những kết quả đạt được vẫn còn nổi lên những khó khăn thách thức. Virus gây bệnh vẫn còn tồn tại ngoài môi trường, đặc biệt là khu trú trên các loài vật chủ trung gian lưu giữ mầm bệnh như thủy cầm, chim hoang dã.

Nguy hiểm hơn, nền y học thế giới vẫn chưa hiểu rõ hết cơ chế

lây lan của virus cúm gia cầm để chủ động thực hiện các biện pháp chính xác, phù hợp. Đàn vịt ở một số tỉnh có huyết thanh dương tính với virus cúm H5 vẫn sống khỏe mạnh, không có biểu hiện gây mầm bệnh. ở nhiều tỉnh, đàn gia cầm nuôi lại ở một số hộ gia đình có nguồn gốc chưa rõ ràng.

Để khống chế triệt để mầm bệnh, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn yêu cầu các địa phương phải hướng dẫn người chăn nuôi áp dụng các biện pháp bảo đảm an toàn sinh học, vệ sinh tiêu độc chuồng trại theo định kỳ, kiểm dịch đàn gia cầm xuất, nhập tỉnh theo quy định; không nuôi chung gà với vịt hoặc các loại gia cầm khác, không nuôi chung với lợn và có gắng hạn chế vịt thả đồng.

Tính đến nay, đàn gia cầm cả nước chỉ giảm 14,25% so với năm 2003, hiện có 218 triệu con. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn dự báo đàn gia cầm sẽ tăng nhanh trong dịp cuối 2004 - đầu 2005, do nhu cầu tiêu thụ cao trước và sau Tết Nguyên đán.

Theo Vneconomy.com.vn

PRISE TẠI VIỆT NAM

THÔNG BÁO MỞ LỚP TRUNG CẤP CHĂN NUÔI THÚ Y NGẮN HẠN TẠI HOÀI ĐỨC

TRẠM THÚ Y HOÀI ĐỨC (HÀ TÂY),
VIỆN CHĂN NUÔI QUỐC GIA VÀ
CIRAD XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU:

Ban Biên Tập:

Vincent Porphyre (CIRAD)

Nguyễn Ngọc Sơn (TTY Hoài Đức)

Hà Minh Tuấn (Viện Chăn Nuôi)

ĐT: (84) 4 757 05 21

Fax: (84) 4 757 21 77

Email: vporphyre@hn.vnn.vn

Căn cứ Pháp lệnh Thú y công bố ngày 12/5/2004 và nhu cầu muốn nâng cao trình độ chuyên môn của người chăn nuôi, cán bộ thú y cơ sở. Trạm Thú y Hoài Đức tiếp tục phối hợp với trường Cao đẳng Cộng đồng Hà Tây mở lớp trung cấp Chăn nuôi thú y ngắn hạn Khoa III tại huyện Hoài Đức.

- Thời gian học : 1 năm - Mỗi tháng học 10 ngày

- Địa điểm học : Tại trạm Thú y Hoài Đức

- Thời gian khai giảng: Dự kiến vào đầu tháng 01 năm 2005

- Đối tượng theo học: Là các cá nhân có trình độ văn hoá từ trung học cơ sở hoặc trình độ sơ cấp chăn nuôi thú y trở lên.

- Thủ tục nhập học gồm : Đơn xin

học nghề, sơ yếu lý lịch có xác nhận của chính quyền địa phương, giấy chứng nhận trình độ chuyên môn hoặc chứng chỉ sơ cấp thú y (bản sao có công chứng), giấy chứng nhận sức khoẻ, bản sao giấy khai sinh, 04 ảnh (3x4).

- Thời gian nhận hồ sơ : Bắt đầu từ ngày 13/12 đến ngày 30/12/2004 tại Trạm Thú y Hoài Đức

- Kinh phí đào tạo: do cá nhân hoặc đơn vị cử đi học đóng góp (1.500.000 đồng)

Trạm thú y Hoài Đức thông báo để các tổ chức, cá nhân được biết, ai có nhu cầu theo học đến nộp hồ sơ trong thời gian trên. Mọi chi tiết xin liên hệ thêm tại trạm Thú y Hoài Đức. Điện thoại 034. 861364.

TRẠM THÚ Y HOÀI ĐỨC

VUI CƯỜI

ĂN MIẾNG TRẢ MIẾNG

Một tạp chí phụ nữ nhận được thư độc giả viết: "Tôi đã lấy phải đức ông chồng lắm chuyện, suốt ngày ông ta cứ kể thao thao bất tuyệt về những đời vợ trước hết sức bực bội. Các anh chị bảo tôi phải làm sao?"

Ban biên tập trả lời: "Bà hãy thao thao bất tuyệt với ông nhà về những người chồng tương lai của mình".

BẢO HIỂM TÌNH YÊU

Một người trẻ tuổi sông sộc chạy vào công ty bảo hiểm: "này, các ông cho tôi bảo hiểm nhé!".

"Anh định bảo hiểm vật gì?"

"Tôi bảo hiểm trái tim của cô bạn gái mới của!".

CHIA SẺ VIỆC NHÀ.

Bà nọ khai với cố vấn hôn nhân: "Chúng tôi có cùng nhau chia sẻ việc nhà chứ ạ: anh ấy nấu, tôi ăn".

THẤT TÌNH

Chàng trai trẻ bị cô bạn gái đẹp như hoa hậu cho rơi, bạn bè đều xúm vào an ủi: "Tiếc thật, đúng là một người đẹp tuyệt trần đời mà mọi chuyện đều đang hết sức suôn sẻ ..."

Anh chàng thất tình lắc đầu: "Ôi, cái thằng đó sớm muộn gì cũng sẽ ném đủ mùi đau khổ. Từ bây giờ mình đã bắt đầu thương cảm cho cảnh ngộ nó rồi!" **ST**

Trong số này chúng tôi có sử dụng một số bài từ trang Web "http://www.mard.gov.vn" của Bộ Nông Nghiệp và Phát Triển Nông Thôn nhằm đem tới cho quý vị độc giả trong Huyện những thông tin phong phú hơn.

Nông nghiệp - Nông thôn
VIỆT NAM

Trang thông tin chính thức của Bộ Nông nghiệp và PTNT

THÔNG TIN THÚ Y do Trạm Thú Y Hoài Đức, Viện Chăn Nuôi Quốc Gia và CIRAD thực hiện.

VIỆN CHĂN NUÔI
National Institute of Animal Husbandry